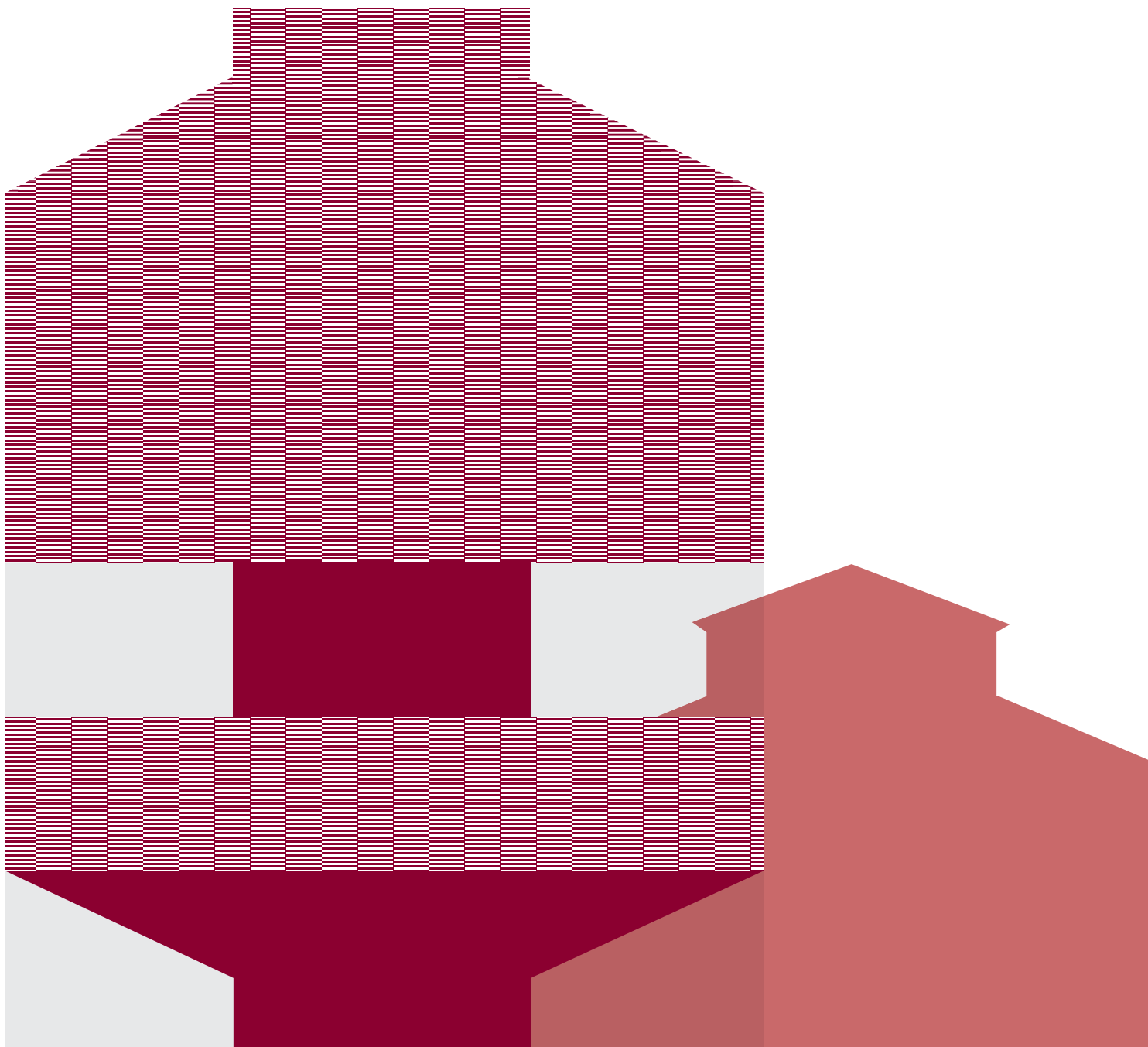

arkkitehtuurikilpailuja

ARCHITECTURAL COMPETITIONS IN FINLAND 6 • 2017

Tampereen taidemuseon laajennus
Tampere Art Museum extension

voittanut ehdotus | winning entry "Siilo", Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy

palkitut ehdotukset awarded entries

1. palkinto | 1st prize

"Siilo"

Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy
70.000 €

jaettu 3. palkinto | shared 3rd prize

"Dogma"

Matias Kotilainen
Tuomas Martinsaari
Paul Thynell
30.000 €

jaettu 3. palkinto | shared 3rd prize

"TAD Tampere Art District"

Lundén Architecture Company
30.000 €

lunastus | purchase

"Amurin kattojen yllä"

Huttunen-Lipasti-Pakkanen Arkkitehdit Oy
15.000 €

lunastus | purchase

"Museum Square"

Sjöblom Freij Arkitekter AB
(Ruotsi | Sweden)
15.000 €

lunastus | purchase

"Loota"

Työryhmä "Läheltä ylös"
15.000 €

kunniamaininta | honorary mention

"The Mind Palace"

Benjamin Schulman

kunniamaininta | honorary mention

"Nexus"

Atelier Lorentzen Langkilde ApS
(Tanska | Denmark)

**Tampereen taidemuseon alueen sekä
Pyynikintorin yleinen kansainvälinen
suunnittelukilpailu | Open international
architectural competition for Tampere Art
Museum area and Pyynikintori Square**

kilpailun järjestäjä | competition organiser
Tampereen kaupunki | The City of Tampere

TULEVAISUUDEN TAIDEMUSEO

Kilpailussa haettiin ratkaisuja Tampereen taidemuseon laajentamiselle, Pyynikintorin ympäristön kehittämiseksi ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksille.

Pyynikintorin omaleimainen ympäristö on osa kehittyvää Tampereen keskustaa. Tori on kaupunginosan sydän ja julkisen liikenteen solmukohta. Lars Sonckin laatiman Pyynikin asemakaavan vapaat muodot, torin ympäristön selkeät klassistiset ja funktionalistiset korttelit sekä jälleenrakennuskausi ja modernismi kohtaavat kaupungin urbaanin ytimen ja harjumaaston leikkauskohdassa.

Taidemuseon laajennuksen ohella kilpailulla haettiin kaupunkikuvallisia ja toiminnallisia näkökulmia Pyynikintorin historiallisesti arvokkaan ympäristön kehittämiseksi. Kilpailualueelle tuli sijoittaa myös täydennysrakentamista, jolla on tarkoitus kattaa museon rakentamisen kustannuksia. Vaikea ja moniulotteinen kilpailutehtävä sisälsi sekä kaupunkisuunnittelua että uudisrakentamista, mikä todennäköisesti rajoitti osallistujien määrää. Kilpailuun jätettiin kuitenkin 147 kilpailuehdotusta, jotka antoivat monipuolisen näkemyksen alueen mahdollisuuksista.

On tärkeää, että uusi museorakennus lunastaa paikkansa ikonisena maa-merkkinä kaupunkikoordinaatistojen leikkauskohdassa, näkymäakselin päätteenä sekä Pyynikintorin julkisen kaupunkitilan kohokohtana. Museon arkkitehtuurin tuli olla vaikuttavaa mutta silti sopeutua merkittävään historialliseen ympäristöön ja nykyiseen taidemuseoon, Carl Ludvig Engelin suunnittelemaan viljamakasiiniin. Parhaissa ehdotuksissa taidemuseo kytkeytyi vahvasti kaupunkirakenteeseen ja muodosti ympärilleen aktiivisia aukio- ja puistotiloja. Museon toivottiinkin olevan helposti lähestyttävä ja toiminnan avautuvan luontevasti ympäristöönsä.

Taidemuseo rakennetaan tulevia sukupolvia varten. Taiteen esittämisen tavat muuttuvat jatkuvasti, mihin myös museon tulee varautua. Muunneltavista näyttelytiloista saatiin runsaasti esimerkkejä – kokemuksellisista tilasarjoista lähes täysin avoimiin ratkaisuihin. Pyynikintorin ja täydennysrakentamisen suunniteluun saatiin useita osaratkaisuja, mutta yksikään ehdotus ei tarjonnut valmista pohjaa jatkotyölle. Parhaat ehdotukset olivat hienovaraisia mutta toivat esiin torin tilallista luonnetta ja uusia toiminnallisia vyöhykkeitä. Täydennysrakentamisen osalta kilpailu osoitti, että ohjelman mukainen kerrosala on sijoitettavissa alueelle, etenkin jos asumista voidaan sijoittaa myös museon tontille. Kilpailutyöt antoivat kattavan käsityksen rakentamisen sopivasta määrästä ja sijoittelusta. Kilpailu antoi hyvät lähtökohdat toteutukseen tähtäävälle jatkosuunnittelulle.

Sakari Leinonen, hankepäällikkö, Tampereen kaupunki

THE ART MUSEUM OF THE FUTURE

The organisers of the competition were looking for solutions for the extension to the Tampere Art Museum, the development of the Pyynikintori square and its surroundings, as well as the potential of infill building.

The distinctive surroundings of the Pyynikintori square are part of Tampere's evolving city centre. The square forms the heart of the city district and is a hub for public transport. The free-forms of the Pyynikki town plan drawn up by Lars Sonck, the distinct classicistic and functionalist urban blocks around the square, as well as the post-war reconstruction era and modernism all come together at the intersection of the urban core and the city's ridge terrain.

In addition to the museum extension, the organisers were also looking for urban-design and functional approaches for the development of the historically significant Pyynikintori square and its surroundings. Also infill building, which is meant to cover the building costs of the museum, was to be placed in the competition area. The challenging and complex building task probably limited the number of participants. 147 proposals were nevertheless submitted, providing a diversity of viewpoints on the potential of the area.

It is important that the new museum building claims its place as an iconic landmark at the intersection of the street coordinates, as the terminus of a vista, and as the culmination of the public urban space of Pyynikintori square. The architectural design of the museum had to be impressive, but nevertheless adapt to the historical environment as well as the present art museum building, a converted granary designed by Carl Ludvig Engel. In the best proposals the art museum was intimately integrated into the urban fabric and created around itself active public squares and parks. The organisers indeed wished that the museum would be easily approachable and that the functions would fluently open out into their surroundings.

An art museum is built for future generations. The ways in which art is displayed continuously change, which is something that a museum should be prepared for. Among the proposals, there were many examples of adaptable exhibition spaces – ranging from imposing

spatial sequences to almost entirely open solutions. Several part-solutions were received for the Pyynikintori square and infill building, but not a single proposal offered a ready-made basis for further planning. The best proposals were subtle, yet highlighted the spatial character of the square and the new functional zones. In regard to infill building, the competition demonstrated that it is possible to place the amount of floor area indicated in the competition programme within the area, particularly if housing can also be placed on the museum site itself. The competition proposals provided a comprehensive idea of the appropriate amount of building construction and its placement. The competition provided a good basis for the further planning, and which aims for a concrete implementation.

Sakari Leinonen, project manager, city of Tampere

1

1. palkinto 1st prize

"Siilo"

tekijät | authors

ERKKO AARTI, arkkitehti | architect SAFA
ARTO OLLILA, arkkitehti | architect SAFA
MIKKI RISTOLA, arkkitehti | architect SAFA
KUUTTI HALINEN, arkkitehti | architect SAFA
PYRY KANTONEN, arkkitehti | architect
MERI WIKINKOSKI, arkkitehtiopiskelija
student of architecture
Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy

pienoismalli | scale model

Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy

Ehdotuksessa vanhalle taidemuseolle on suunniteltu ikoninen isovelji, joka asettuu ympäristöönsä ja viestii selkeästi olevansa Tampereen taidemuseo. Vahva ja formalistinen idea on vakuuttava. "Siilo" on ajaton arkkitehtoninen teos. Suunnitelma on rakenteellisesti ja tilallisesti toimiva. Museossa liikkuminen on voimakkaan elämyksellistä eri luonteisten kerrosten ja tilojen ansiosta. Näyttelykerrokset mahdollistavat joustavat ja monipuoliset näyttelyohjelmistot.

Uusi rakennus sijoittuu aivan Pirkankadun varteen, jolloin puistoaluetta säilyy mahdollisimman paljon. Ratkaisu sitoo uudisosan onnistuneesti Pyynikintorin suun-

julkisivu | elevation 1:800

taan, ja rakennus näkyy kauaksi. Kompakti rakennus säilyttää tontin puistomaisena ja vehreänä.

Näyttelytilojen perusratkaisu on toimiva, mutta muunneltavuutta voisi olla enemmän, jotta näyttelyhuoneista ei tulisi liian ahtaita ja liian samanlaisia kuin vanhassa viljamakasiinissa. Sisätilat aukeavat kutsuvasti ympäristöön. Kysymykseksi jää, miten museon vahva muoto taipuu pohjakerroksessa rennoksi sisääntuloaulaksi kahviloi- neen ja kauppoineen – erityisesti, kun kävijämäärä tulee tulevaisuudessa kasvamaan.

Pyynikintorin käsittely on varovaista ja jättää jatkosuunnittelumahdollisuudet auki. Ratkaisu tosin säilyttää torin historiallisen luonteen. Liikenteen osalta suunnitelmat ovat yleispiirteisiä. Täydennysrakentaminen on sijoitettu luontevasti, mutta museon muoto edellyttää, että sen suunnittelija vastaa myös viereisen asuinrakennuksen suunnittelusta.

In the proposal an iconic big brother has been designed for the old art museum, which settles into its surroundings and clearly communicates that it is the Tampere Art Museum. The bold and formalistic idea is compelling. "Siilo" (Silo) is a timeless architectural work. The design works well both structurally and spatially. The differ-

ent character of the floors and spaces makes circulating inside the museum a powerful experience. The exhibition floors allow for a flexible and versatile programme of exhibitions.

The new building is located along Pirkankatu street, thus preserving as much as possible of the park area. The solution successfully connects the new building to Pyynikintori square, and it is visible from afar. A compact building preserves the plot as a verdant park.

The layout of the exhibition areas works well, but there could be more flexibility, so that the exhibition rooms do not become too cramped and too similar to the ones in the old granary. The interiors open invitingly towards the surroundings. The question remains, however, of how the museum's bold shape will adapt on the ground floor to become a relaxed entrance lobby with cafes and shops – especially as the number of visitors is projected to grow in the future.

The approach to the design of Pyynikintori square is tentative and leaves open the potential for further planning. The solution, however, preserves the historical character of the market square. In terms of traffic, the plans are broad in outline. Infill construction has been placed naturally on the site, but the shape of the museum building requires that its architect will also carry out the design of the adjacent residential buildings.

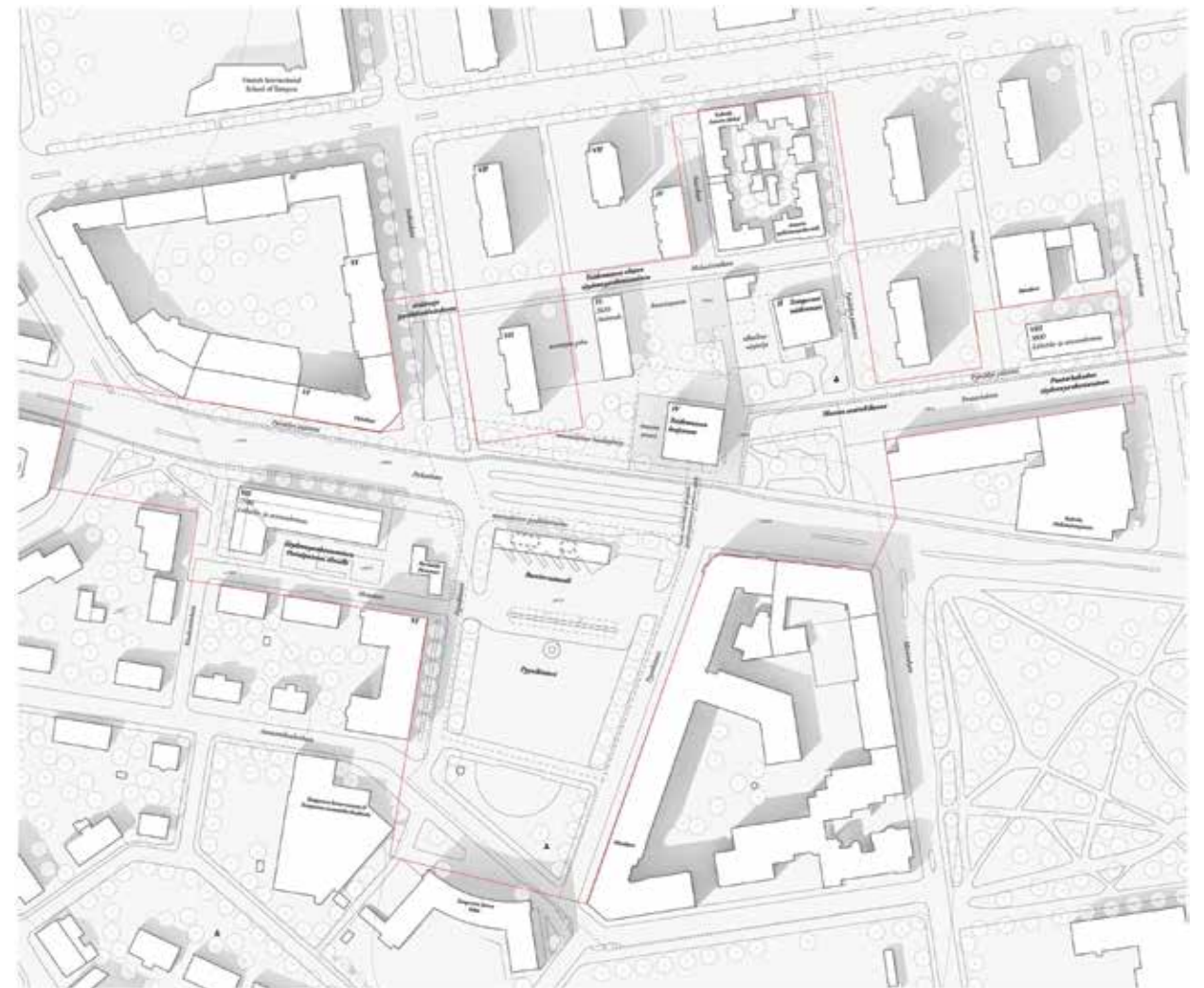
rakeisuus | urban context 1:10 000

pienoismalli | scale model

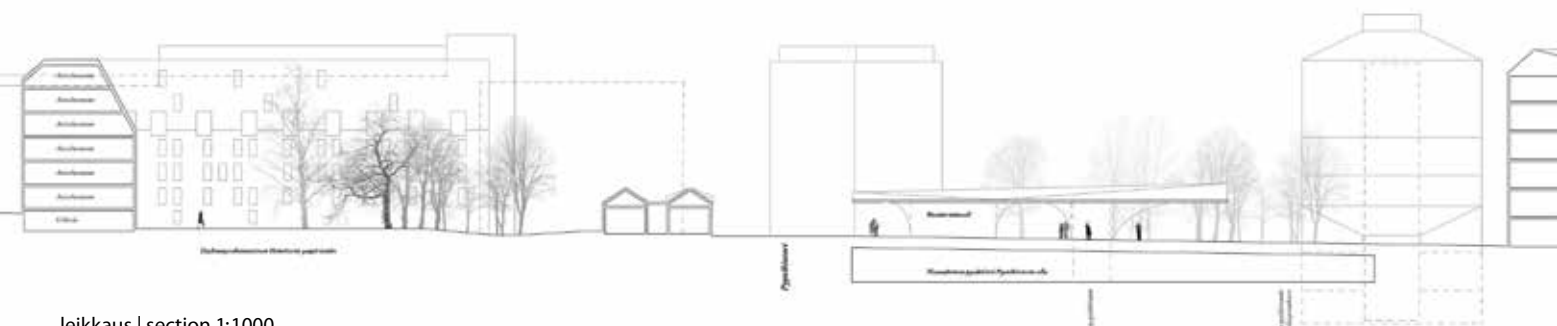
näkymä sisäänkäynniltä | view from the entrance

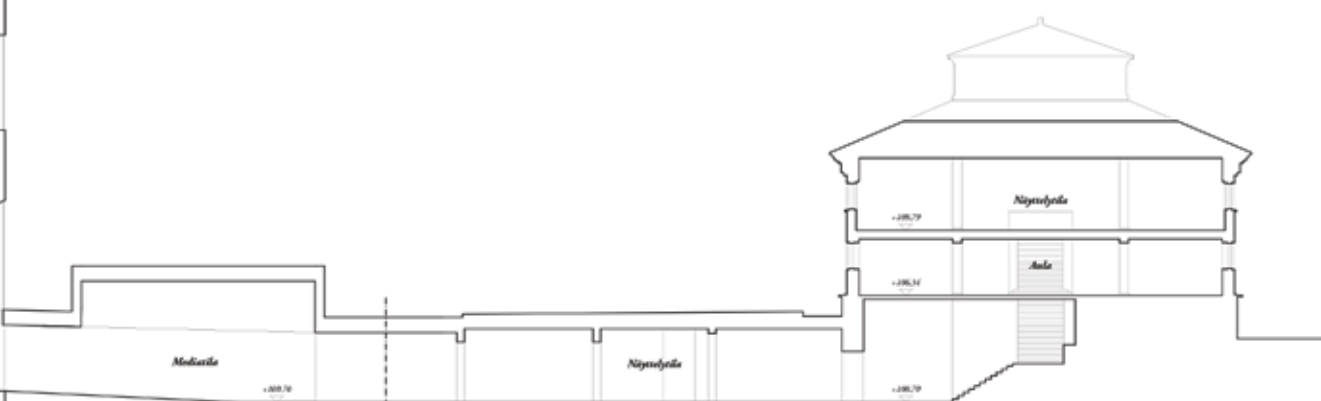
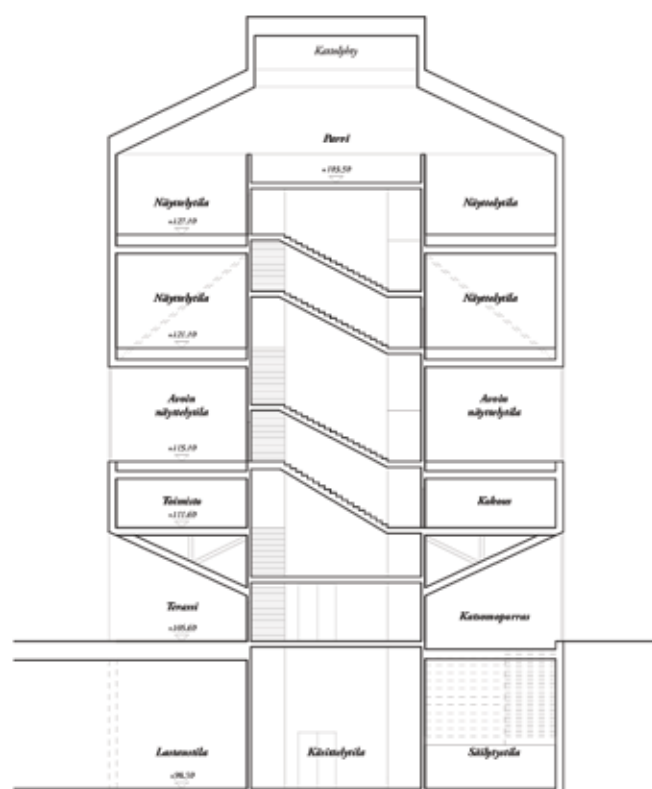
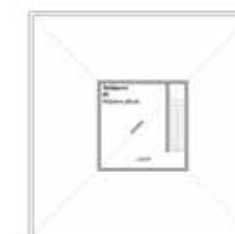
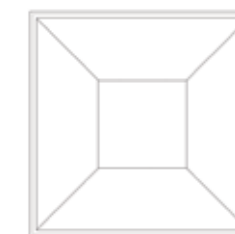
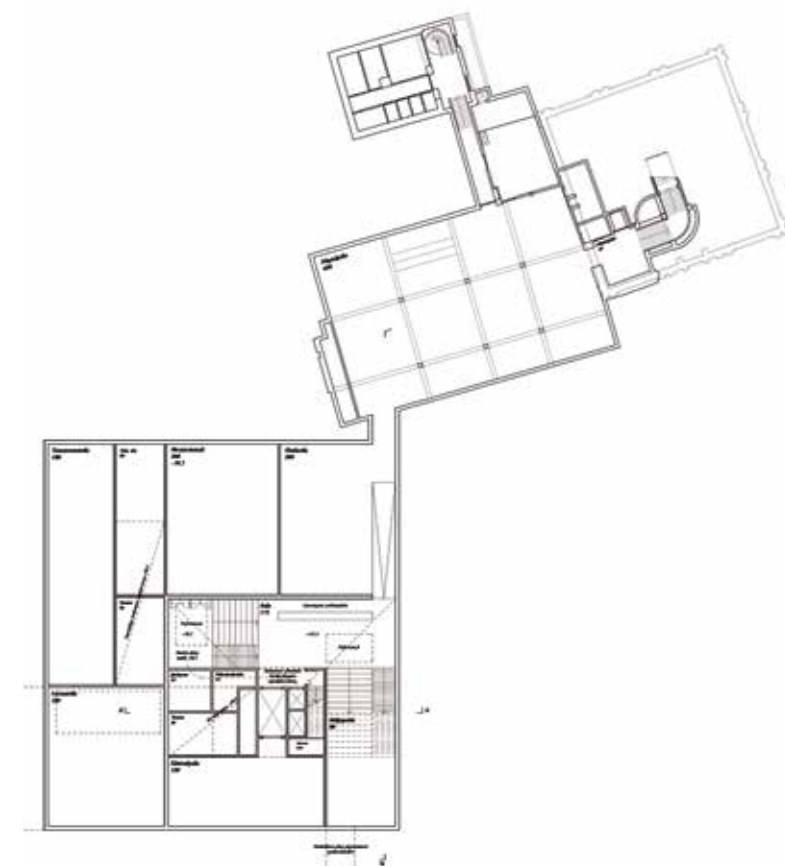
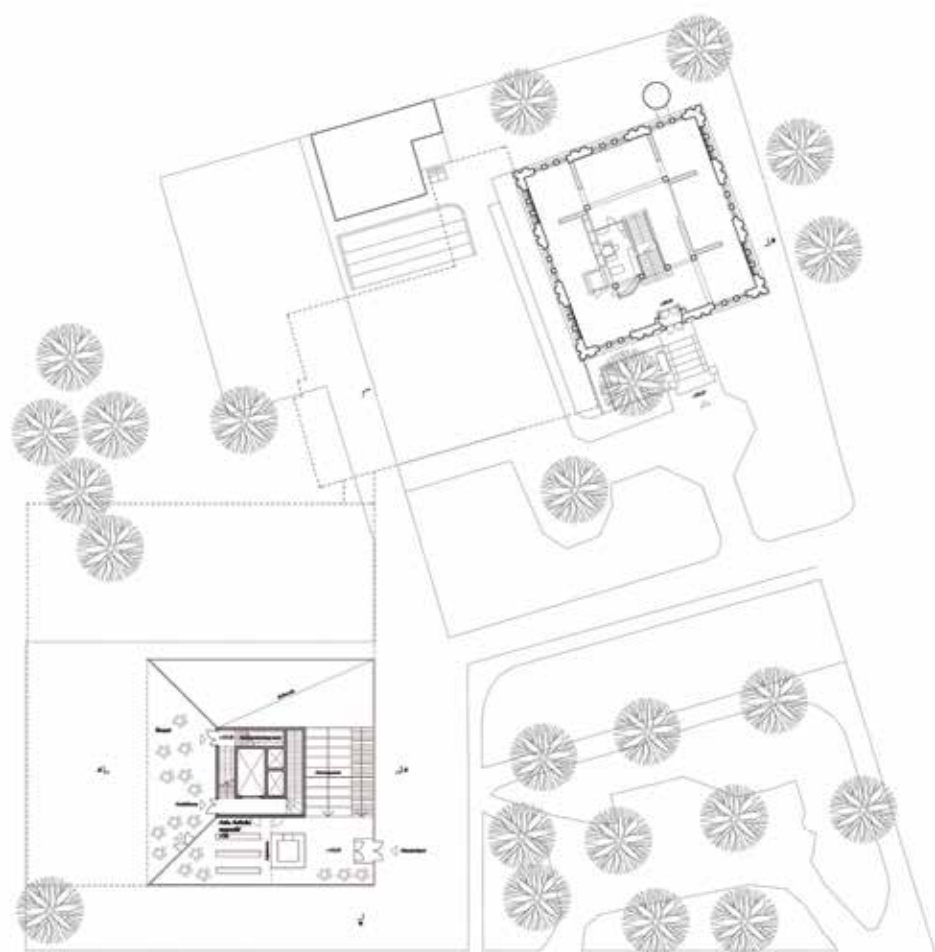
aluesuunnitelma | areal plan 1:3000

julkisivu | elevation 1:800

leikkaus | section 1:1000

3

jaettu 3. palkinto
shared 3rd prize

“Dogma”

tekijät | authors
MATIAS KOTILAINEN
TUOMAS MARTINSAARI
PAUL THYNELL

pienoismalli | scale model
Pienoismallipaja Nina Pohjanheimo

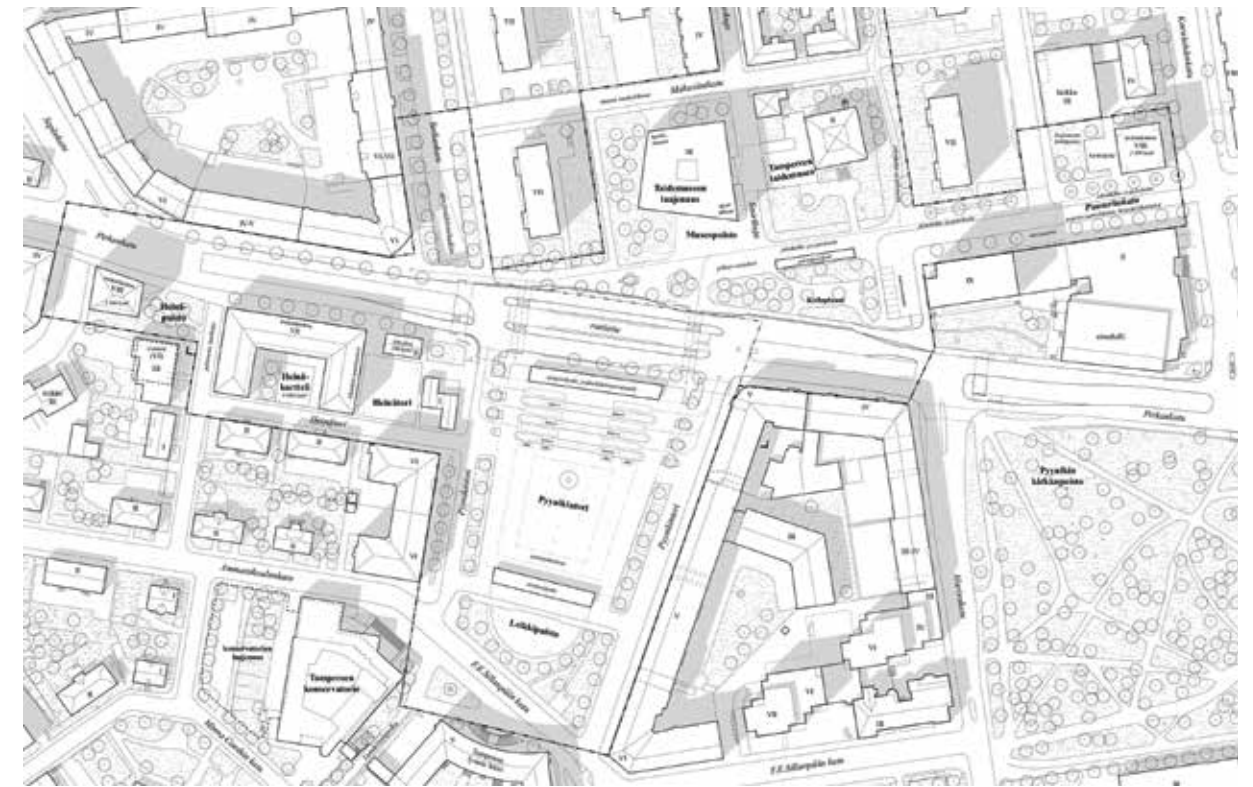
Uusi museo ottaa Pyynikintorin haltuunsa pääjulkisivullaan. Rakennus muodostaa vastaparin torin eteläreunan monumetaaliselle koululle. Kompaktin museon ympärille jää riittävästi tilaa julkiselle merkkirakennukselle, ja siitä voi muodostua korkeatasoinen vihreä kaupunkitila. Rakennuksen sisäarkkitehtuuri on rauhallista, jopa sakraalia. Tilasarjoissa on hienoviritteisyyttä ja vaihtelevuutta. Näyttelytilat ovat monipuolisia ja kiinnostavia mutta eivät kovin muunneltavia.

Pyynikintorin katosrakenteet ovat keveitä ja tyylikkäitä, mutta torin ja museon välinen yhteys on jäänyt keskeneräiseksi. Lisärakentaminen on luontevaa ja istuu muodoltaan sekä Pyynikin alueen uusklassiseen arkkitehtuuriin että Pirkankadun 1950-lukulaiseen miljööseen. “Dogma” on ammattitaitoinen ja kaunis työ runollisine perspektiivikuvineen.

The main facade of the new museum dominates the Pyynikintori square. The building forms a counterpart to the monumental school building at the southern edge of the square. There is sufficient space around the compact museum building to make it a public landmark, and it can become a high-quality urban green space. The interior architecture is restrained, and even sacral. The internal spatial sequences are subtle and varied. The exhibition spaces are versatile and interesting, but not very adaptable.

The canopies on Pyynikintori square are light and stylish, but the connection between the square and the museum remains incomplete. The infill building is effortless, and sits well both with the neoclassical architecture of the Pyynikki district and the 1950s milieu of Pirkankatu street. The proposal is a professionally executed and beautiful work, with poetic perspective illustrations.

julkisivu | elevation 1:800

aluesuunnitelma | areal plan 1:3000

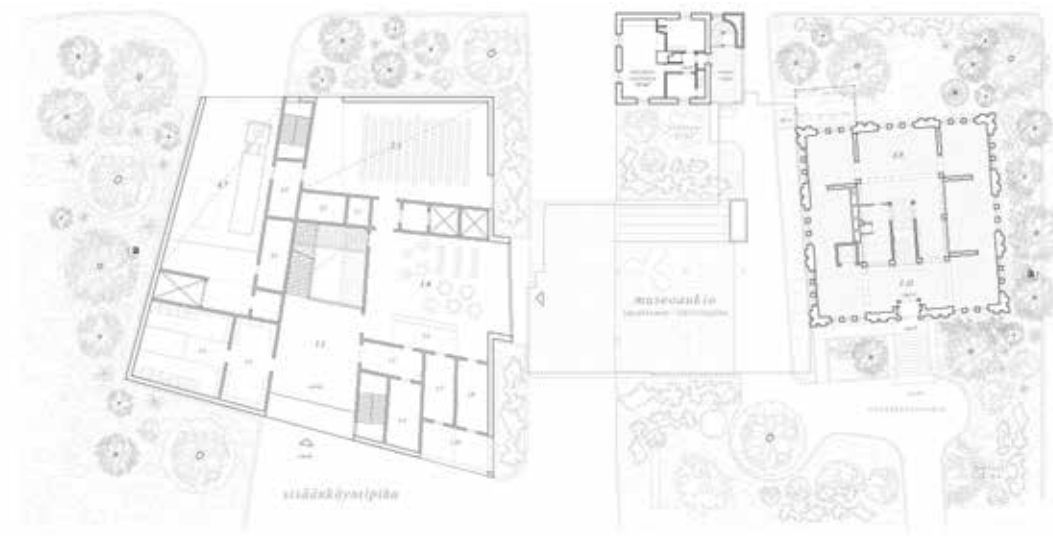
ilmakuva | areal view

näkymä kohti laajennusta | view towards extension

näkymä sisäänkäynniltä portaikkoon | view from entrance towards staircase

1. krs | ground floor 1:800

kellarikerros | basement 1:800

Pyynikintori | Pyynikintori square

leikkaus | section 1:400

näkymä näyttelytilasta kohti vanhaa museota | view from exhibition space towards old museum

jaettu 3. palkinto shared 3rd prize

”TAD Tampere Art District”

tekijät | authors:

EERO LUNDÉN, arkkitehti | architect SAFA
MAIJA PARVIAINEN, arkkitehti | architect SAFA
RON AASHOLM, arkkitehti | architect
CARMEN LEE, arkkitehti | architect
Lundén Architecture Company

avustajat | assistants

EMMA KOIVURANTA, arkkitehti | architect
XUDONG YAN, arkkitehti | architect
TUULI LOUKOLA, arkkitehtiopiskelija
student of architecture

liikenneasiantuntija | traffic specialist

JOUNI LEHTOMAA

pienoismalli | scale model

KLAUS STOLT

julkisivu | elevation 1:800

Rohkea ehdotus ottaa voimakkaasti kantaa ympäristöönsä. Lisärakentaminen on luontevaa ja itsevarmaa. Museorakennus on sidottu onnistuneesti osaksi klassista sommitelmaa. Ehdotuksessa on otettu kantaa myös kilpailualueen ulkopuolelle, mistä on syntynyt kiinnostava visio tulevaisuudesta.

Museon julkisivumateriaalina on käytetty vain alumiinia ja lasia, mikä edellyttäisi huolellisempaa ja herkempää yksityiskohdient suunnittelua. Vaarana on liian arkipäiväinen rakennus. Näyttelykierto on selkeä, ja tilat ovat muunneltavia. Sisääntulokerros on toimiva sekä sisä- että ulkotilojen osalta.

Museon Pyynikintoriin yhdistävä Taide-terminaali on hauska ajatus. Kevyt katosrakennelma luo hienon vastakohdan jämkälle rakennukselle.

The bold proposal takes a strong stance towards its surroundings. The infill construction is fluent and confident. The museum building has been successfully integrated as part of the classicist composition. The proposal also addresses the area beyond the competition area, creating an interesting vision for the future.

Aluminium and glass are the only materials used in the facades of the museum, which would require a more careful and sensitive design of the details. There is a danger that the building would become too generic. The exhibition route is distinct, and the spaces are adaptable. The entrance floor works well in terms of both the interior and exterior spaces.

The Art Terminal connecting the museum to Pyynikintori square is a fun idea. The lightweight canopies create an excellent contrast to the robust building.

aluesuunnitelma | areal plan 1:3000

ilmakuva | areal view

näkymä museon pihalta | view from museum's courtyard

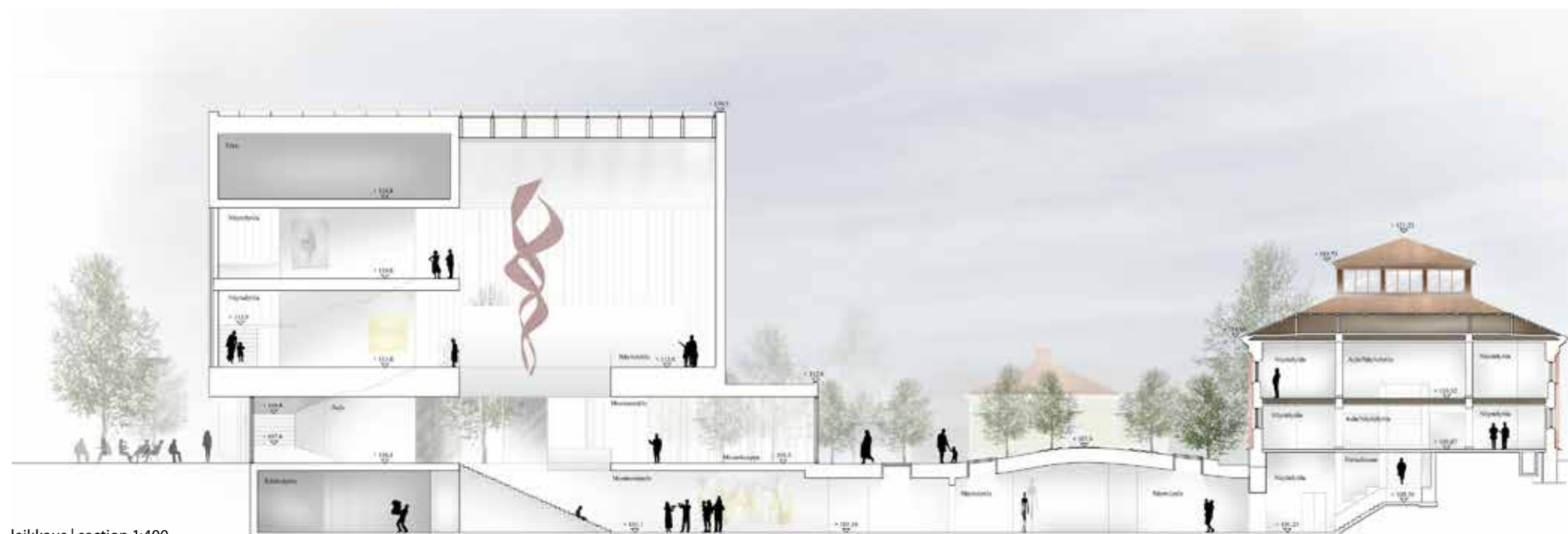
1. krs | ground floor 1:800

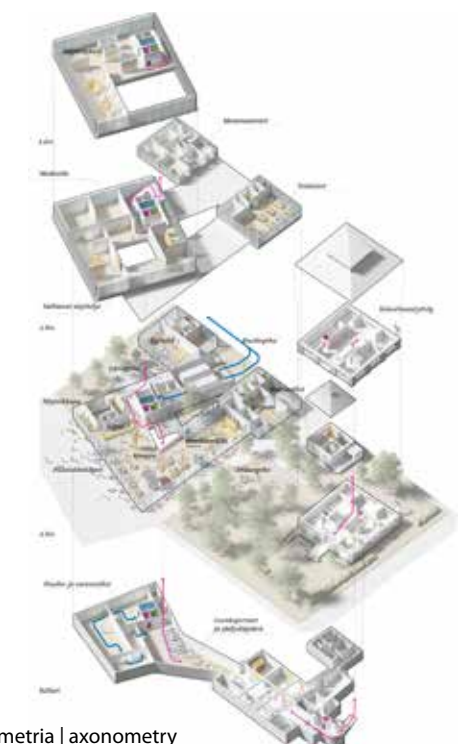
kellarikerros | basement 1:800

pääaula | main lobby

leikkaus | section 1:400

aksonometria | axonometry

julkisivu | elevation 1:800

lunastus purchase

“Amurin kattojen yllä”

tekijät | authors

arkkitehdit | architects SAFA:
RISTO HUTTUNEN
SANTERI LIPASTI
PEKKA PAKKANEN
UULA KOHONEN
Huttunen-Lipasti-Pakkanen Arkkitehdit Oy

avustajat | assistants

AKU JOKINEN, arkkitehtipiskelija
student of architecture
TOMAS HARTMAN, arkkitehtipiskelija
student of architecture
IRENE HÄMÄLÄINEN, arkkitehtipiskelija
student of architecture
SEPPO TUSA, arkkitehti | architect SAFA
ESSI WALLENIOUS, arkkitehti | architect SAFA
JULIA FALCK, arkkitehtipiskelija | student of
architecture

maisema-arkkitehtuuri

landscape architecture
EMILIA WECKMAN, maisema-arkkitehti
landscape architect MARK, WE3 Oy

pienoismalli | scale model

OLLI-PEKKA KERAMAA, Pienoismalli Oy

Ryhdikäs museorakennus istuu hyvin historialliseen korttelirakenteeseen. Rakennuksen alaosa jäljittelee puukorttelin katotuotoja. Mittakaava on sopusuhtainen kontrastisesta lähestymistavasta huolimatta. Vapaasti sommitellut reiät pehmentävät betonista julkisivua. Matala rakennus ei kuitenkaan hahmotu nimenomaan taidemuseoksi. Taitteinen sisäkatto tekee sisäänkäynnistä vetävän ja tiloista kiinnostavia. Tilat ovat selkeitä ja monimuotoisia. Näyttelykierto on toimiva, ja ylävaloa on hyödynnetty hyvin. Massiivinen hotelli torin ja Pirkankadun välissä rikkoo toritilan kaupunkikuvallisen idean.

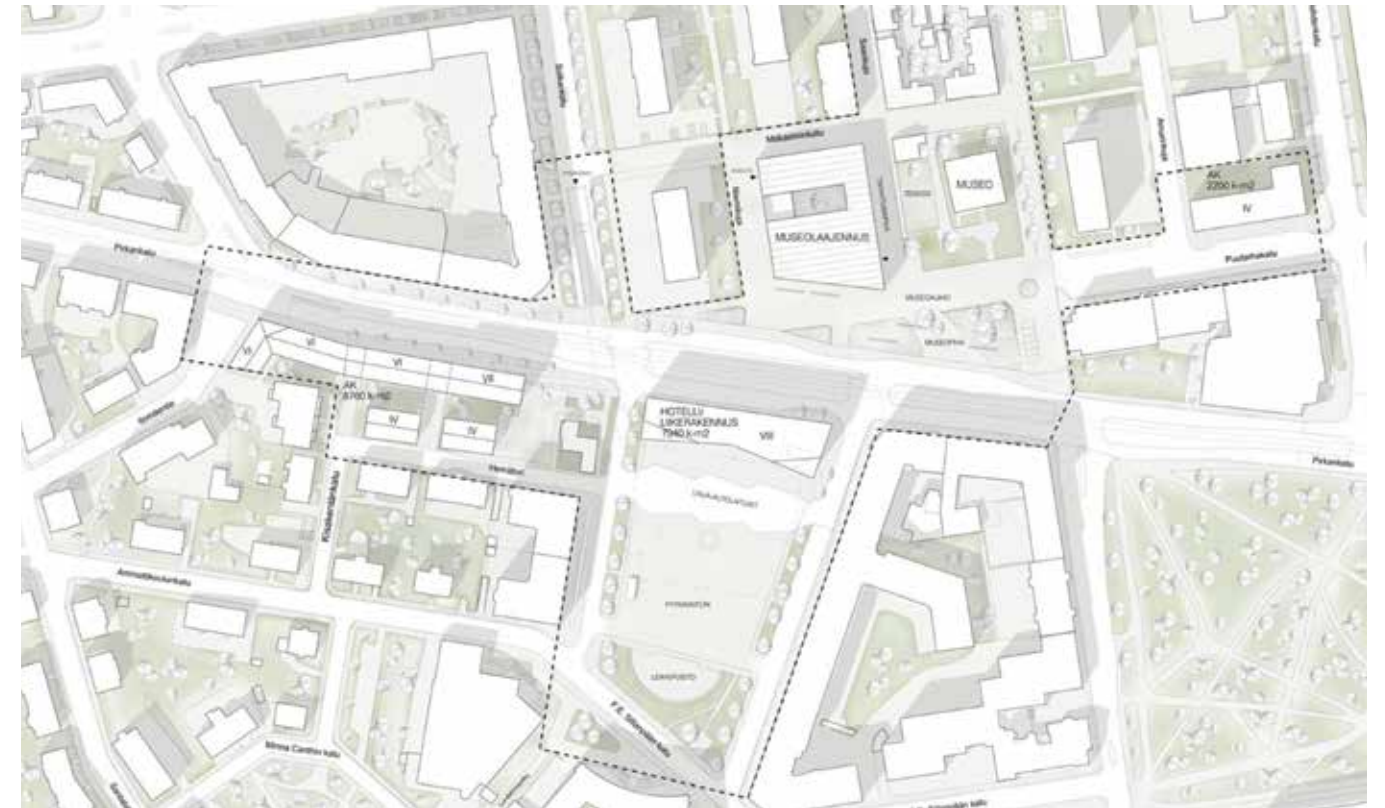
The rectilinear museum building sits well within the historical urban blocks. The lower part of the building imitates the roof forms of a nearby wooden urban block. The scale is harmonious, despite the contrasting design approach. The free composition of the perforations softens the harshness of the concrete facade. However, the low building does not look especially like an art museum. The folded ceiling makes the entrance attractive and interesting. The interior spaces are rational and complex. The exhibition circulation route works well and the utilisation of natural light from above is successful. The massive hotel placed between the market square and Pirkankatu street disturbs the urban concept for the market square.

aula | lobby

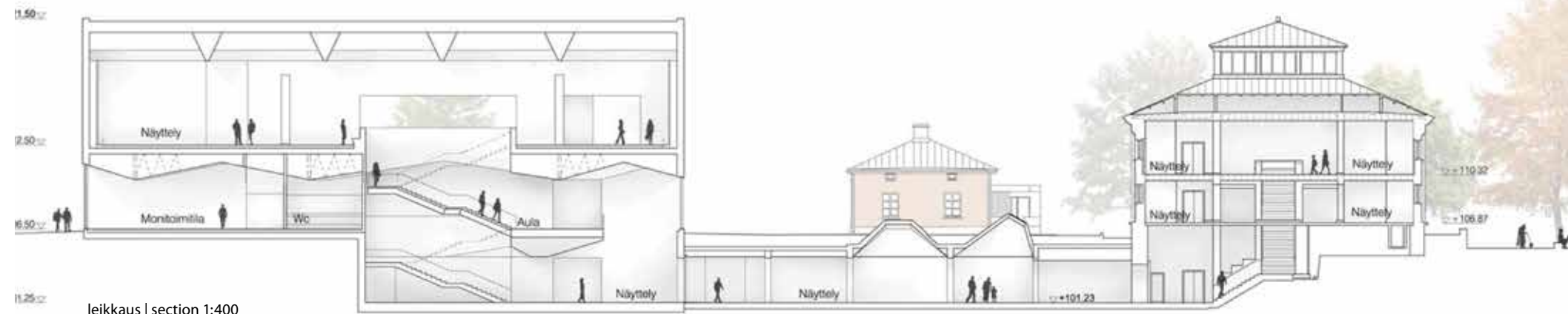
ilmakuva | areal view

aluesuunnitelma | areal plan 1:3000

1.krs | ground floor 1:800

leikkaus | section 1:400

lunastus purchase

“Museum Square”

tekijät | authors
JACOB SJÖBLOM
AXEL FREIJ
Sjöblom Freij Arkitekter AB

pienoismalli | scale model
Sjöblom Freij Arkitekter AB

julkisivu | elevation 1:800

“Museum Square” on rento ja urbaani taidemuseo, joka loistaa valoa lyhtymäisenä maamerkinä. Rakennus on eteerinen, konstailematon ja kansainvälisen oloinen. Museon sijoitus on toimiva. Rakennuksen ympärille muodostuu miellyttäviä ulkotiloja, mutta se kääntää samalla selkänsä vanhoille rakennuksille. Näyttelytilat tarjoavat taiteelle rauhallisen taustan, mutta korkean näyttelytilan puute saattaa olla ongelma. Minimalistinen arkkitehtuuri edellyttää tarkkaa ja korkeatasoista toteutusta, ja rakennuksen korkeus on ympäristön kestävyys rajoilla.

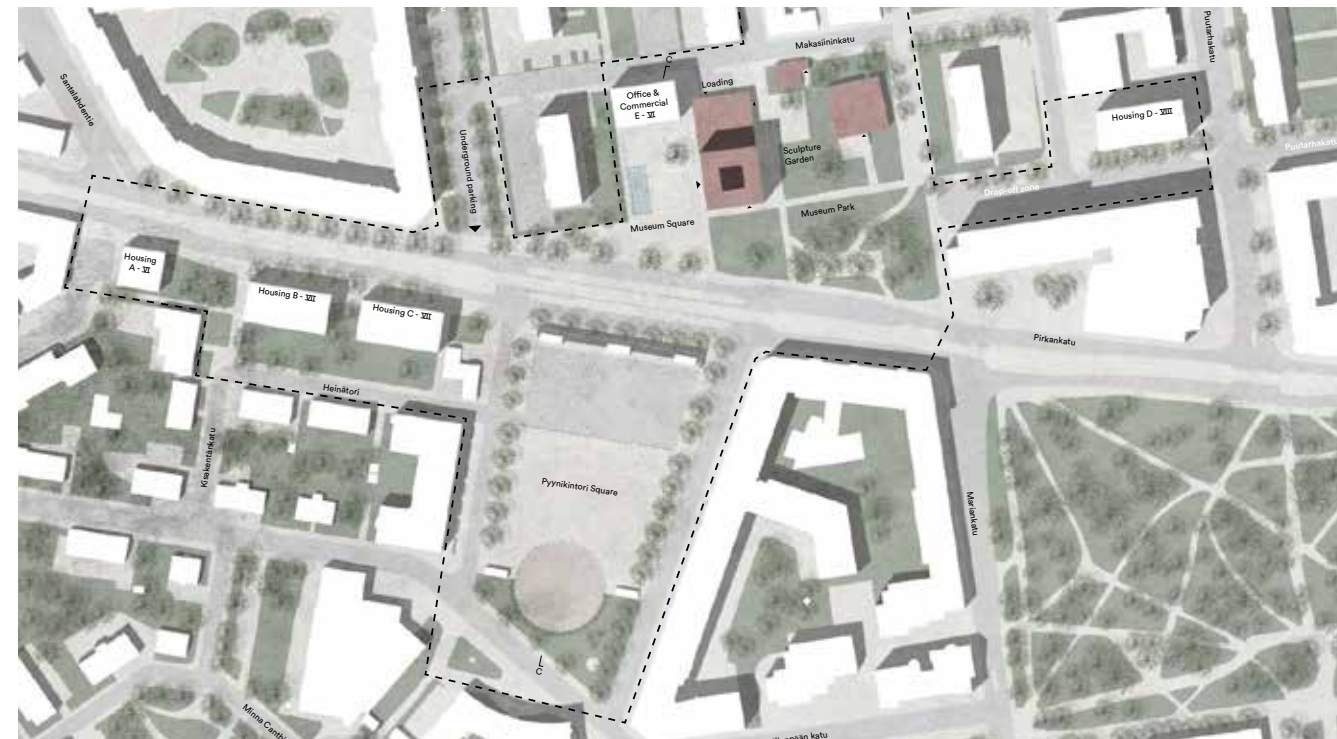
“Museum Square” is an informal urban art museum, a landmark that radiates light like a lantern. The building is ethereal, unpretentious, and with a cosmopolitan feel. The museum's placement is successful. Pleasant outdoor spaces are created around the building, but it also turns its back to the old buildings. The exhibition spaces offer a tranquil backdrop for the art, but its lack of a high space may be problematic. The minimalist architecture would require a precise and high-quality execution, and the height of the building tests the limits of the sustainability of the surroundings.

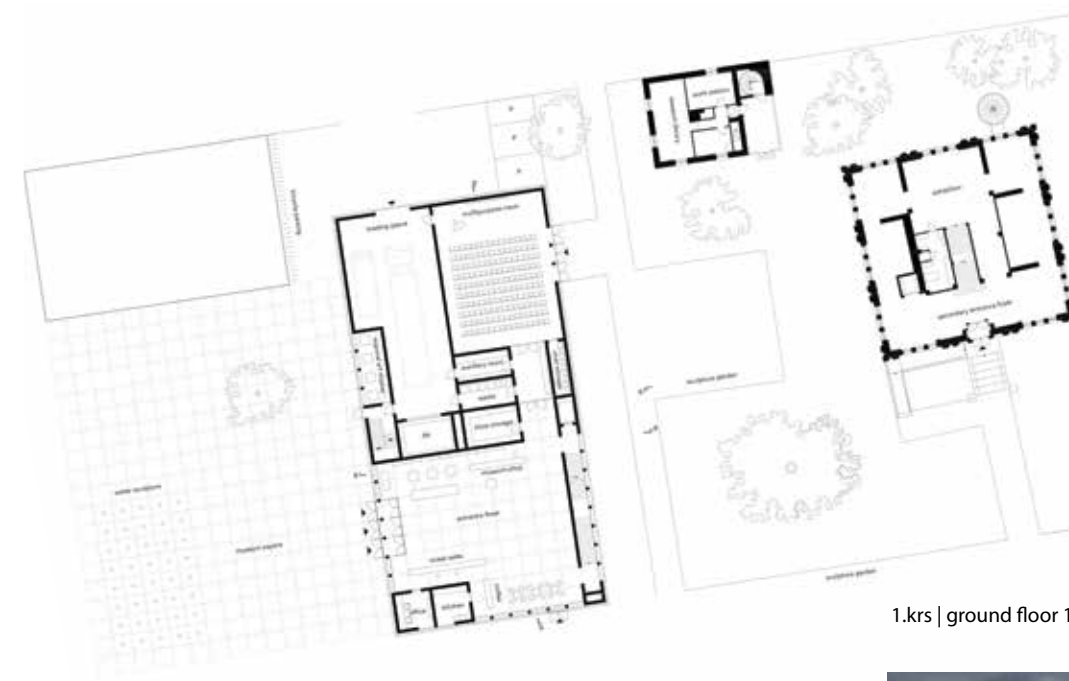
sisäänkäyntiaula | entrance lobby

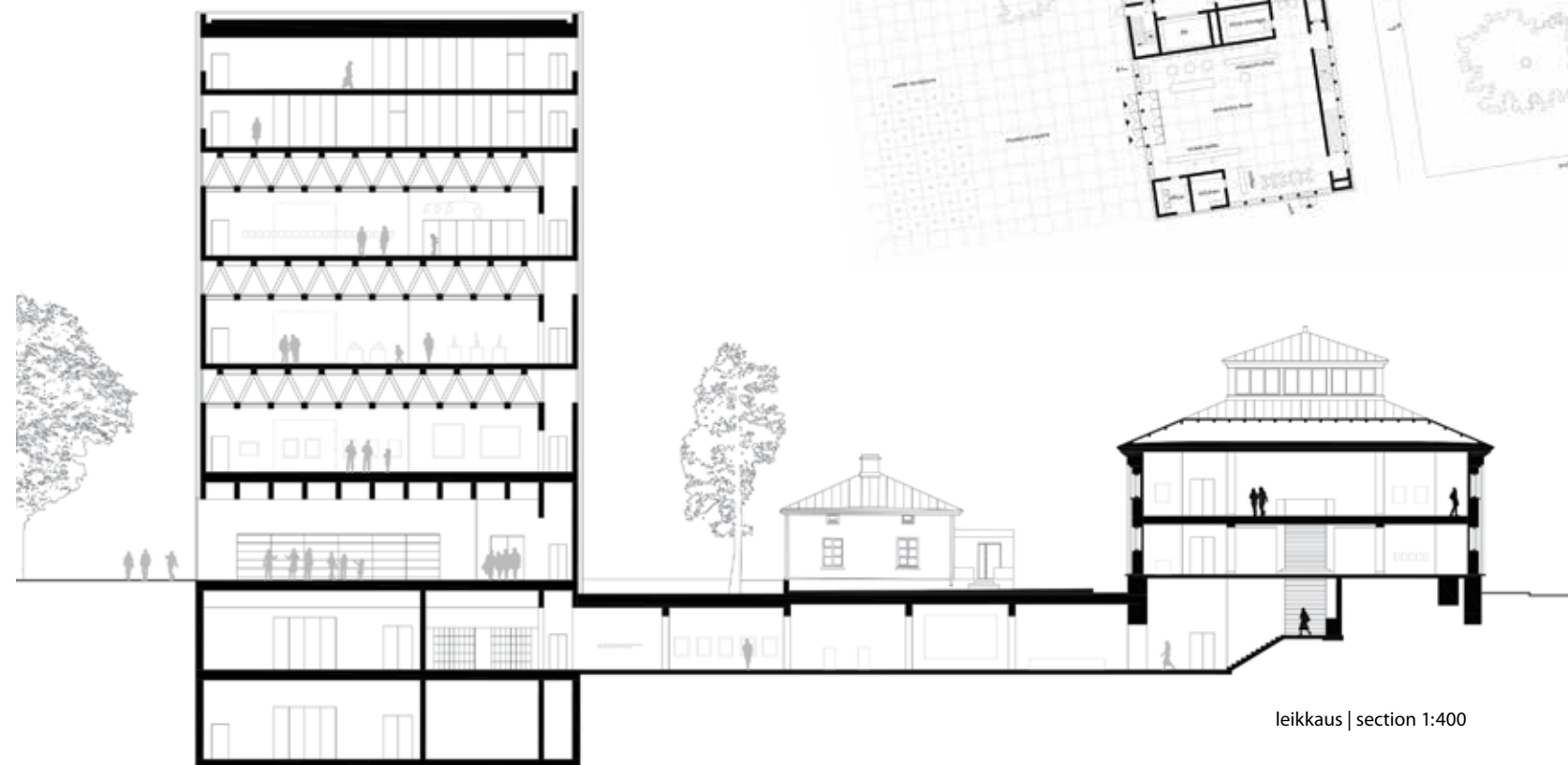
ilmakuva | areal view

aluesuunnitelma | areal plan 1:3000

1.krs | ground floor 1:800

leikkaus | section 1:400

lunastus purchase

"Loota"

tekijät | authors

KRISTIAN KONTULA, arkkitehti | architect SAFA
EVELIINA SARAPÄÄ, arkkitehti | architect SAFA
JALO SIPPOLA, arkkitehti | architect SAFA
Työryhmä "Läheltä ylös"

avustajat | assistants

KARI PÖYKKÖ, arkkitehti | architect SAFA
OLLI NURMINEN, taideopiskelija
student of arts

pienoismalli | scale model

MATTI KANGASPURO, Arkkitehtipienois malli

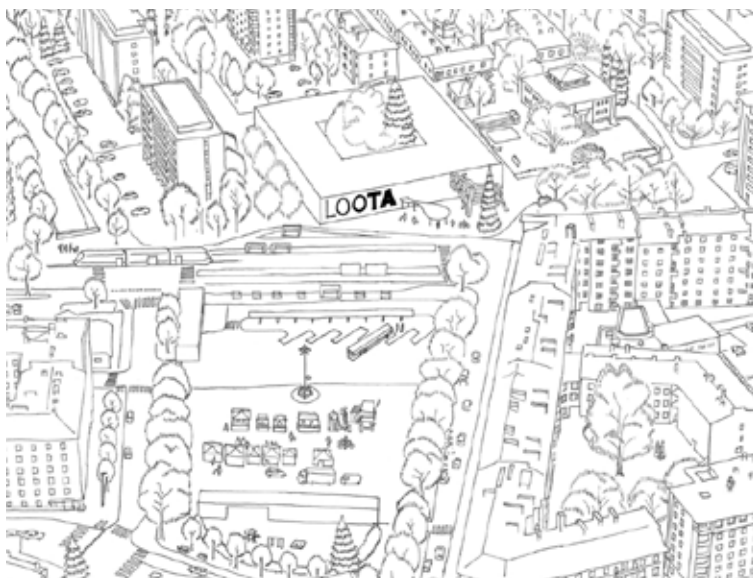
julkisivu | elevation 1:800

"Loota" on provokatiivinen ja kiinnostava ehdotus, joka puolustaa paikkaansa tulevien sukupolvien museona. Koko tontin täyttävä viherkattainen museo on yleisvirkutelmaltaan yksioikoinen, mutta ehdotuksen huumori ja syvälinen paikan analysointi on ihastuttavaa. Julkisivun slamattu tiili tuo laatikkorakennukseen rosoisuutta ja inhimillisyyttä. Hallimainen näytelytila on helposti muunneltavissa. "Loota" on itseään korostamaton alusta toiminnalle: rakennus alistuu taiteen muokattavaksi.

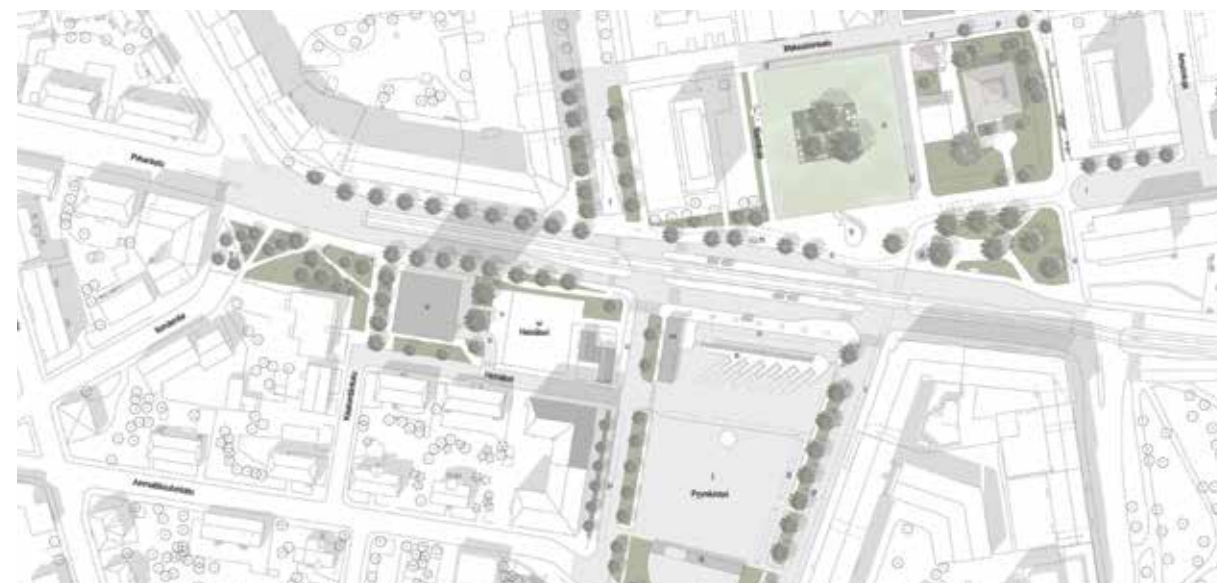
"Loota" is a provocative and interesting proposal that defends its role as a museum for future generations. The turf-roofed museum building, which fills the entire plot, creates a straightforward overall impression, but the humour of the proposal and its in-depth analysis of the site are delightful. The lightly rendered brick facade brings humaneness to the otherwise box-like building. The hall-like exhibition space is easily modifiable. "Loota" is an unassuming platform for museum operations; that is, the building lets itself be shaped by the art.

näkymä pihalta näyttelytiloihin | view from courtyard to exhibition spaces

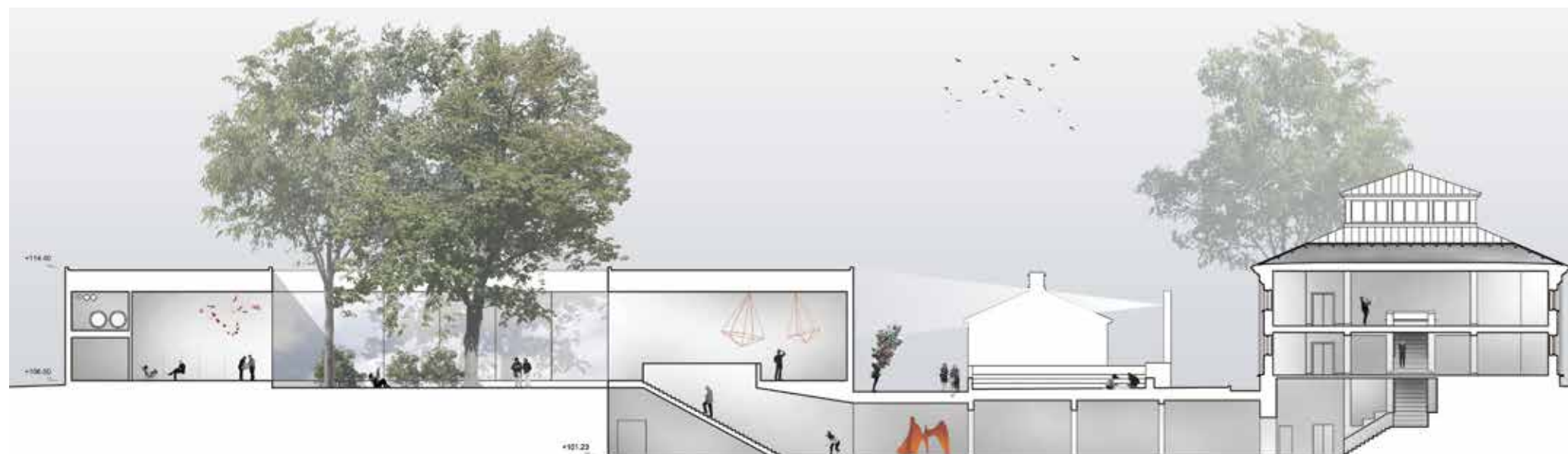
ilmakuva | areal view

aluesuunnitelma | areal plan 1:3000

1.krs | ground floor 1:800

leikkaus | section 1:400

K

kunniamaininta honorary mention

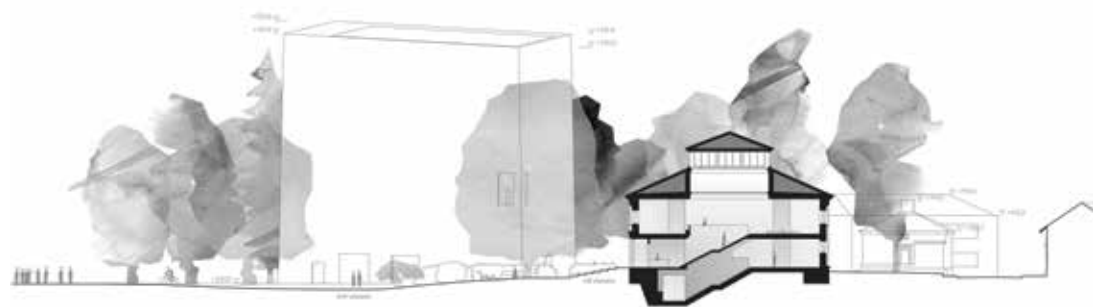
"The Mind Palace"

tekijä | author
BENJAMIN SCHULMAN,
arkkitehtipiskelija | student of architecture

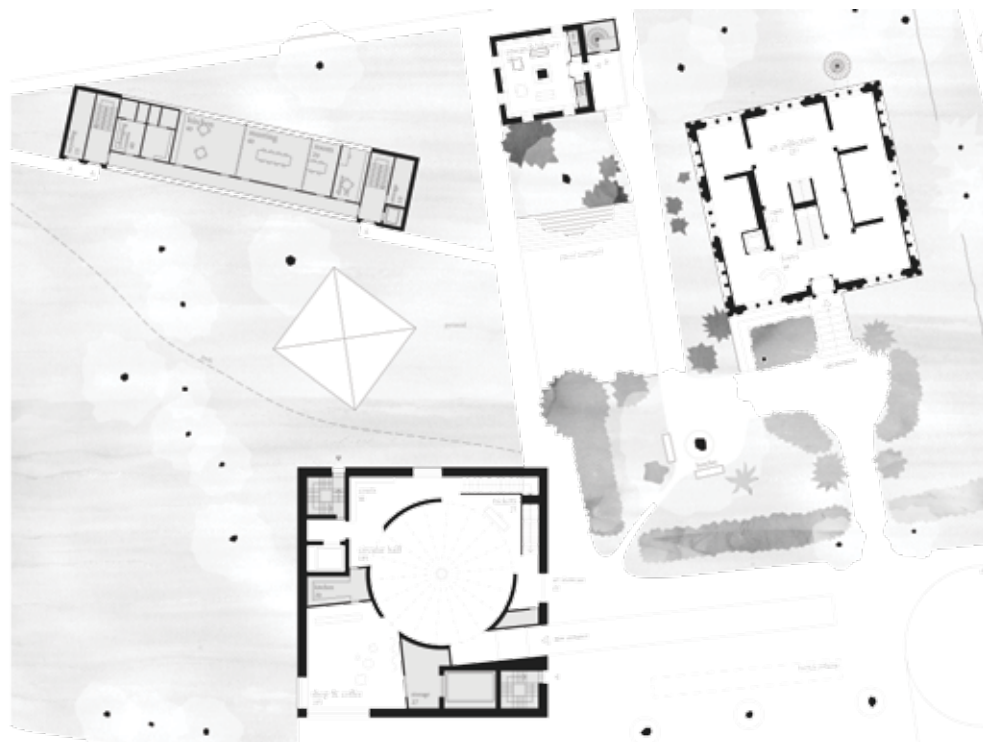
pienoismalli | scale model
SVANTE KNUUS, Maker3D Oy
TONI JÄRVITALO, 3D Formtech Oy
ARTO TUISKU, Jyrsijä Helsinki
HENRIETTA NYMAN-LIND, Henriettan kukat

Runollisessa ehdotuksessa rakennusmas-
sat on sijoitettu nykyisen museorakennuk-
sen tapaan vapaasti puistoon. Erillisten
kappaleiden välille syntyy vahva jännite.
Uusi museo on vanhan viljelymakasiinin
sukulainen sortumatta kuitenkaan jäljitte-
lyyn. Monimuotoiset näyttelytilat ovat kil-
pailun parhaita, vaikka riskinä on sokke-
lomainen näyttelykierto. Niukka materiaali-
paletti pitää toisistaan poikkeavat tilat
yhtenäisenä kokonaisuutena.

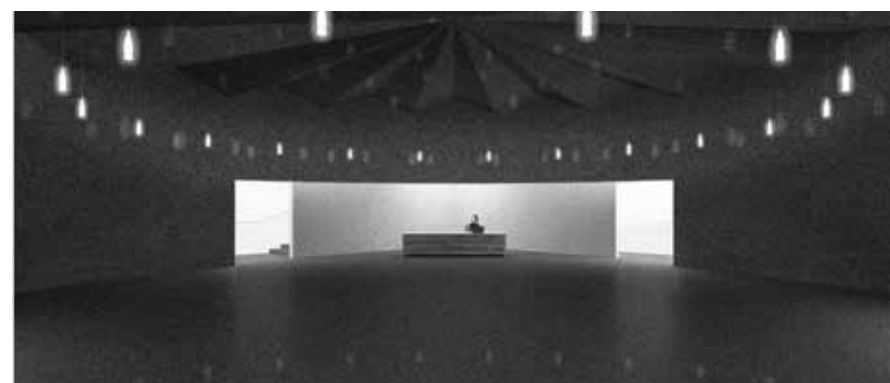
In this poetic proposal, the building masses
are placed freely in the park, just like the present
museum building. A strong tension is gener-
ated between the separate volumes. The new
museum resembles the old granary, albeit with-
out imitating it. The varied exhibition spaces
are among the best in the competition, even
though there is a risk of a maze-like circulation
route. The ascetic material palette maintains a
cohesion among the otherwise differing spaces.

julkisivu | elevation 1:800

1. krs | ground floor 1:800

näkymä pyöreästä hallista | view from circular hall

ilmakuva | areal view

K

kunniamaininta honorary mention

"Nexus"

tekijät | authors
KRISTIAN LANGKILDE
KASPER LORENTZEN
Atelier Lorentzen Langkilde ApS

avustajat | assistants
MATHIAS HOLM
PETER STILLING
THEA BERG

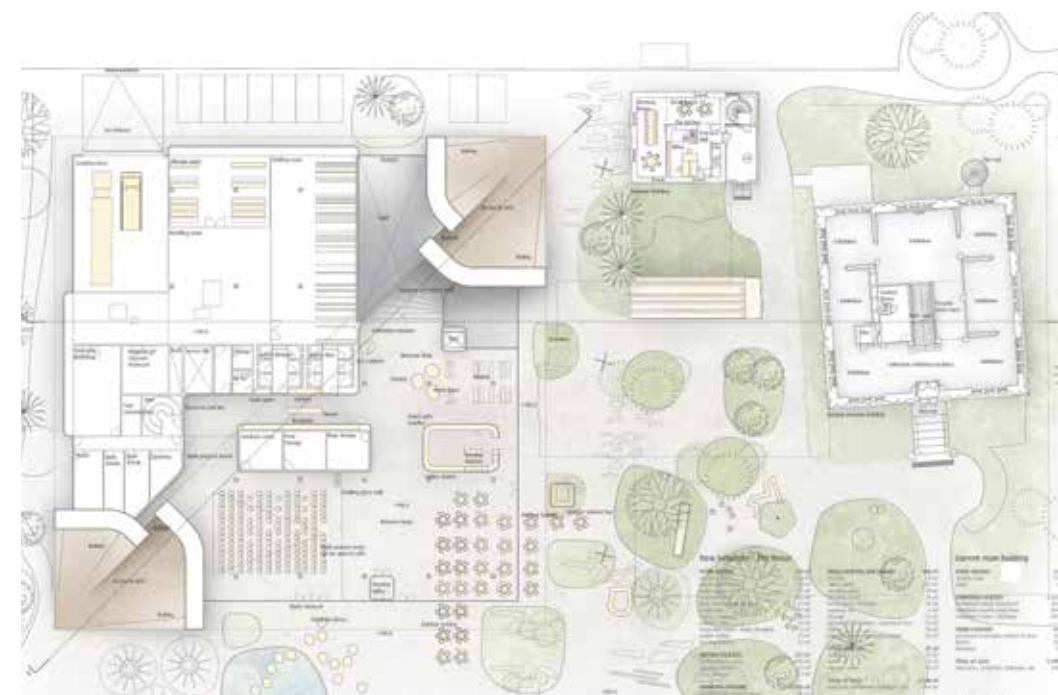
pienoismalli | scale model
ASGAR HOEGH
VILDE LIVSDATTER

Uusi museo on veistoksellinen ja simpuk-
kamainen. Ilmakuissa raskaalta vaikutta-
van muodon edut tulevat esiin katutasolla.
Museo on helposti lähestyttävä. Pääsisään-
käynnin sijainti on keskeinen ja houkutte-
leva. Käynti toisesta kerroksesta katolle
tekee rakennuksesta rennon. Sisätiloista
avautuu kiinnostavia näkymiä, ja toiminnot
on sijoitettu luontevasti. Museon orgaani-
nen luonne tekee siitä luontokeskusmaisen
suuren kaupungin kulttuurirakennuksen
sijaan.

The new museum is sculptural and resem-
bles a clamshell. The advantages of the form
– which comes across as heavy in the aerial
views – become apparent at the street level.
The museum is easily approachable. The loca-
tion of the main entrance is central and entic-
ing. Access from the first floor to the roof gives
the building an informal feel. The interior opens
out over interesting views and the functions
are intuitively located. The organic character
of the museum gives it the feel of a nature centre
rather than a cultural building in a major city.

julkisivu | elevation 1:800

1. krs | ground floor 1:800

leikkaus | section 1:800

ilmakuva | areal view

KILPAILUN TAVOITTEET JA ARVIOINTI

Tampereen kaupunki järjesti yleisen arkkitehtuurikilpailun Tampereen taidemuseon laajennuksen ja sen ympäristön suunnittelusta. Kilpailulla haettiin kaupunkirakenteellisia ja rakennustaiteellisia arvoja kunioittavaa, korkeatasoista ja vaikuttavaa arkkitehtuuria sekä kaupunkitilaa. Uudisrakennuksesta ja sen ympäristöstä haluttiin kokonaisuus, joka lisää Tampereen ja taidemuseon vetovoimaa ja tunnettuutta.

Museon laajennuksen lisäksi haettiin ideoita Pyynikintorin kehittämiseksi ja täydentämiseksi julkisena kaupunkitilana. Pyynikintori on kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti keskeinen osa Tamperettä.

Torin yleisilmettä haluttiin kohentaa ja sen toimintoja järjeistää. Kilpailualueelle tuli sijoittaa myös ympäristöön sopivaa asuin-, liike- ja toimistotilaa.

Kilpailualue sijaitsee Tampereen keskustan tuntumassa, Amurin ja Pyynikinrinteen kaupunginosissa. Kilpailualueen halkaisevan Pirkankadun eteläpuolella sijaitsevat Pyynikintori, Heinätori ja Heinäpuisto sekä

pohjoispuolella taidemuseon alue, johon kuuluu myös kaksi puistoa.

Tärkeimpiä arvosteluperusteita olivat kaupunkikuvallinen ja kaupunkirakenteellinen kokonaisote, museokokonaisuuden ja korttelialueen arkkitehtoninen vaikuttavuus sekä laajennuksen luonteva liittyminen nykyiseen museoon. Museorakennuksen tilallinen ja arkkitehtoninen korkeatasoisuus sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen olivat myös olennaisia. Pyynikintorin alueen osalta perusteina olivat kaupunkikuvalliset ja toiminnalliset kehitysideat, tilallinen jäsentely, torin elävöittäminen ja historiallisten arvojen huomioiminen. Arvostelussa painoivat myös täydentävä asuinrakentaminen ja muu rakentaminen.

Suunnittelupaikan tarjoamat lukuisat kaupunkirakenteelliset mahdollisuudet ja uuden museorakennuksen vaatima vahva identiteetti sekä näiden yhteensovittaminen osoittautui vaikeaksi tehtäväksi mutta tuotti runsaasti hedelmällisiä ratkaisuja. Kaupunkikuvallisesti onnistuneimmissa

ehdotuksissa taidemuseo otti paikkansa kolmen kadun päätteellä ja sai voimaa Pyynikintorin avoimesta tilasta. Tuomaristo katsoi, ettei julkinen rakennus klassisen toriaukion reunalla voi jäädä neutraaliksi tai vetäytyväksi.

Parhaissa ehdotuksissa taidemuseon oli ymmärretty osaksi ympäröivien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja aukoiden sarjaa. Aluetta oli kehitetty kokonaisuutena ja kulkuyhteyksiä vahvistettu, mikä toi synergiaa eri toimintojen välille.

Kilpailijat esittivät monia vaihtoehtoja rakennuksen massoittelulle. Veistoksellinen muoto johti usein ympäristöstään irralliseen ja toiminnallisesti heikkoon lopputulokseen. Korkeiden tornimaisten ehdotusten ongelmana oli puolestaan näytelytilojen jakaantuminen useaan kerrokseen, mikä rajoittaa muunneltavuutta. Laajalle levittyvät atrium-rakennukset heikensivät alueen puistomaisuutta. Parhaiden ehdotusten rakennusvolyymin käsittely oli rauhallista ja ajatonta.

Museon tilajärjestelyissä oli mielen-

identity required for the new museum building, as well as the integration of these factors turned out to be a challenging task, yet produced an abundance of substantive solutions. In the proposals that the jury considered most successful in terms of the cityscape, the new museum building took its place as the terminating point of three streets, and drew strength from the open space of Pyynikintori square. The competition jury was of the opinion that a public building located at the edge of a classical square cannot remain neutral or unassuming.

In the best proposals, the Art Museum was conceived as part of the surrounding series of cultural-historically significant buildings and squares. The area was developed comprehensively and access routes were enhanced, which created a synergy between the different functions.

The competitors presented many different alternatives for the massing of the building. A sculptural form often resulted in a building that was both detached from its surroundings and functionally weak. The problem with the tall

kiintoinen kirjo erilaisia lähestymistapoja laatikkomaisesta, neutraalista tilasta hyvin kokemuksellisiin tilasarjoihin. Tilojen muunneltavuus oli huomioitu hyvin, erityisesti monikerroksisissa ehdotuksissa, joissa yksittäinen näyttelykerros voitiin tarvittaessa avata ja sulkea. Monissa ehdotuksissa oli onnistuttu luomaan asiakkaan näkökulmasta selkeä ja johdonmukainen näyttelykierto.

Pyynikintorin suunnittelun osalta parhaina pidettiin hienovaraisia ratkaisuja, joissa esimerkiksi puukujanteen avulla oli luotu uusia tila- ja toimintavyöhykeitä torin laitamille. Täydennysrakentaminen oli jäänyt useimmissa ehdotuksissa sivuosaan. Yksikään suunnitelma ei tarjonnut valmista lähtökohtaa torin kehittämisen tai täydennysrakentamisen pohjaksi.

Ehdotus ”Siilo” valittiin kilpailun parhaaksi. Kilpailuohjelmasta poiketen tuomaristo päätti jättää toisen palkinnon jakamatta ja antaa kolmannen palkinnon kahdelle ehdotukselle, ”TAD Tampere Art Districtille” sekä ”Dogmalle”.

tower-like proposals, on the other hand, was that the exhibition spaces were divided up on several floors, which limits adaptability. The widespread atrium-type buildings weakened the park-like milieu of the area. The building volume in the best proposals was composed and timeless.

There was an interesting array of approaches to the spatial layout of the museum, from a box-like neutral space to impactful spatial sequences. The adaptability of the spaces had been commendably taken into consideration, particularly in the multi-storey proposals, where individual exhibition floors could be opened or closed as required. Many of the proposals had managed to create what from the visitors’ point of view would be a clear and logical exhibition route.

In the design of the Pyynikintori square, subtle design solutions where, for instance, with the help of tree-lined allées, new spatial and functional zones had been created at the edges of the square, were considered the best. In many proposals infill building played only a minor role. Not a single proposal offered a ready-made

”Uudisrakennuksesta ja sen ympäristöstä haluttiin kokonaisuus, joka lisää Tampereen ja taidemuseon vetovoimaa ja tunnettuutta.”

Kilpailun jatkona suositeltiin, että museon ja sen tontille toteutettavan asuinrakennuksen suunnittelu annetaan voittaneelle työryhmälle. Rakennukset sijaitsevat hyvin lähellä toisiaan, joten on tärkeää varmistaa niiden välinen arkkitehtoninen tasapaino. Alueen muun kehittämisen pohjana kehoitettiin käyttämään ehdotusten parhaimmiston ideoita.

Teksti on lyhennelmä kilpailuohjelmasta ja arvostelupöytäkirjasta.

premise for the development of the square or for the basis for infill building.

The proposal ”Siilo” was selected as the winner of the competition. Deviating from the competition programme, the jury decided not to award the second prize, but rather to award the third prize to two proposals , ”TAD Tampere Art District” and ”Dogma”.

Following on from the competition, the jury recommended that the commission for the design of the new museum building and the residential building on the museum plot should be awarded to the winning design team. The buildings are located close to each other, and thus it would be important to ensure their mutual architectural balance. As basis for the other development of the area, the jury recommended that the ideas from the best proposals be utilised.

This text is an edited version of the competition programme and the jury report.

kilpailun tiedot competition information

Tampereen taidemuseon alueen sekä Pyynikintorin yleinen kansainvälinen suunnittelukilpailu | **Open international architectural competition of Tampere Art Museum area and Pyynikintori Square**

kilpailun järjestäjä | **competition organiser**
Tampereen kaupunki | The City of Tampere

kilpailuaika | **competition period**
15.12.2016–15.3.2017

ehdotuksia | **entries**
147

palkintolautakunta | **competition jury**

Tampereen kaupungin nimeäminä appointed by the City of Tampere
PEKKA SALMI, kaupunginvaltuuston 1.varapuheenjohtaja, apulaispormestari (12.6.2017 asti)
ANNA-KAISA HEINÄMÄKI, apulaispormestari
ANNIKKI JÄRVINEN, Tampereen taideyhdistys ry, professori emerita
RANJA HAUTAMÄKI, professori, maisema-arkkitehti MARK, TkT
TARU HURME, suunnittelujohtaja, arkkitehti SAFA
SAKARI LEINONEN, hankepäällikkö, arkkitehti SAFA
OUTI LEPPÄNEN, hankearkkitehti, arkkitehti SAFA
TAINA MYLLYHARJU, museonjohtaja
LAURI SAVISAARI, tilaajapäällikkö, Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden johtaja

SAFAn nimeäminä | **appointed by SAFA**
HENNA HELANDER, arkkitehti SAFA
VILLE HARA, arkkitehti SAFA

asiantuntijat | **specialist**
Pirkanmaan maakuntamuseo:
TUIJA-LIISA SOININEN
HANNELE KUITUNEN
Liikennejärjestelmät:
ARI VANDELL
TIMO SEIMELÄ
JUHA-PEKKA HÄYRYNEN
Geo- ja kuntatekniikka:
MIKKO KIELO
Asemakaavoitus:
ELINA KARPPINEN
Tontti- ja maankäyttöasiat:
HELI TOUKONIEMI

kustannustarkastelu
SARI LOPONEN, DUCO Rakennuttaja Oy

rakenne- ja rakennettavuustarkastelu
JUHA TANTTU, Sweco Finland Oy

palkintolautakunnan sihteeri secretary of the jury
PEKKA KOLI, arkkitehti SAFA

”Kilpailussa saatiin useita osa-alueita käsittävään, haasteelliseen suunnittelu-tehtävään runsas ja korkeatasoinen ratkaisujen kirjo. Valittu Tampereen taidemuseon laajennus on omaleimainen ja vaikuttava. Pyynikintorin ympäristöön tuli näkökulmia historiallisesti arvokkaan ympäristön jatkokehittämiselle, ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksiin saatiin kattava katsaus. Kilpailu on hyvä pohja toteutukseen tähtäävälle jatkosuunnittelulle.”

– **Sakari Leinonen**, hankepäällikkö, Tampereen kaupunki

SAFAn kilpailupalvelut

Arkkitehtuurikilpailu on oivallinen väline, kun haetaan rakentamisen laatua ja näkökulmia suunnitteluun. Kilpailun voi järjestää mistä tahansa kohteesta pienistä rakennuksista laajempaan maankäytön suunnitteluun. Järjestäjänä voi toimia niin yksityinen kuin julkinenkin taho.

Suomalainen kilpailujärjestelmä on asiakaslähtöinen – jokaisen kilpailun lähtökohtana on tilaajan määrittelemä tarve ja tehtävä. SAFA toimii kilpailuissa puolueettomana asiantuntijana ja avustaa eri vaiheissa: hankkeeseen sopivan kilpailumuodon valinnassa, kustannusten arvioinnissa ja käytännön järjestelyissä.

lisätietoja
www.safa.fi/kilpailut

arkkitehtuurikilpailuja

ARCHITECTURAL COMPETITIONS IN FINLAND
6 • 2017

toimitus | editors

JORMA MUKALA, päätoimittaja | editor-in-chief
PIPSA PENTTINEN, toimittaja | editor,
pipsa.penttinen@safa.fi
KRISTO VESIKANSA, toimitussihteeri | sub-editor,
ark@safa.fi
PAULIINA NYKÄNEN, MARJA RAUTAHARJU
taitto | layout

käännökset | translations

GEKKO DESIGN / Gareth Griffiths, Kristina Kölhi

julkaisija | publisher

SUOMEN ARKKITEHTILIITTO –
FINLANDS ARKITEKTFÖRBUND SAFA
FINNISH ASSOCIATION OF ARCHITECTS
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki, Finland
puh. | tel. +358 (0)9 584 448
www.safa.fi

irtonumero | single copy

5 € (sis. alv / inc. VAT)

painopaikka | printers

FINEPRESS OY

ISSN 0066-7676

ark

ARKKITEHTI 6 / 2017 irtoliite
published with
FINNISH ARCHITECTURAL REVIEW 6 / 2017
www.ark.fi